

Društveno
odgovorno
poslovanje
i održivi
razvoj
2010.

Poštovani čitaoci,

Pred vama je naš prvi izveštaj o društveno odgovornom poslovanju (DOP), koji predstavlja još jedno nastojanje Titan Cementare Kosjerić da predstavi svoju posvećenost održivom razvoju na transparentan i strukturisan način.

Nepovoljno ekonomsko okruženje u kome svi živimo postavlja pred nas nova očekivanja koja ističu značaj društveno odgovornog poslovanja kao oslonca održivosti na svim nivoima. S obzirom na to da smo deo Titan Grupe, delimo korporativne vrednosti i prioritete kompanije koje stalno ističemo. To su: bezbednost i zdravlje na radu, briga o životnoj sredini i saradnja sa lokalnom zajednicom.

U cilju dostizanja najviših standarda u te tri oblasti, tokom 2010. godine uspostavili smo novi sistem upravljanja bezbednošću i zdravljem na radu, koji omogućava stalno usavršavanje i stvaranje radnog okruženja u kome će rizik od povređivanja biti sveden na minimum.

Takođe, očuvanje životne sredine obuhvatili smo investicionim programom optimizacije i daljih unapređenja, ulaganjem od blizu 1.100.000 evra, što uključuje izgradnju novih, zatvorenih skladišta materijala i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Naše prisustvo u lokalnoj zajednici ogleda se u sprovođenju brojnih programa i aktivnosti sa inicijativom razvoja neposrednog okruženja. Nastavili smo da podstičemo i unapređujemo kvalitet života, kroz razne vidove pomoći u ukupnom iznosu od 580.000 evra.

Dosadašnje rezultate na svim važnim poljima ukratko smo predstavili u ovom izveštaju. Međutim, naglašavamo da društveno odgovorno poslovanje za nas predstavlja proces neprekidnog ulaganja i unapređenja. To je princip kome smo posvećeni, kroz samovrednovanje i uvažavanje povratnih informacija koje dobijamo od svih zainteresovanih strana.

Nastojimo da proaktivno odgovorimo na društvene i ekološke izazove vremena u kome živimo. Zato će naša strategija ostati usmerena na poznate prioritete. Prvenstveno, to je, čuvanje zdravog i bezbednog radnog okruženja, bez povreda na radu. Trajna orientacija jeste i investiranje u životnu sredinu, promovisanje daljeg smanjenja emisija, smanjenja potrošnje vode i korišćenja fosilnih goriva. Zalažemo se za dalji razvoj međusobnih dobroih, ali i partnerskih odnosa sa lokalnom zajednicom, kako bismo obezbedili bolju budućnost za sve.

*Miroslav Gligorijević
generalni direktor*

TITAN Grupa

Titan Cementara Kosjerić deo je Titan Grupe koja od svog osnivanja, 1902. godine u Grčkoj, beleži stalni rast i širenje poslovanja. Zahvaljujući kontinuiranom napretku i zalaganju svojih zaposlenih, kompanija se pozicionirala kao multiregionalni, vertikalno integrисани proizvođač cementa i srodnih građevinskih materijala. Danas posluje na 3 kontinenta (Grčka, SAD, Kanada, Velika Britanija, Francuska, Italija, Bugarska, Makedonija, Albanija, Turska, Egipat, Srbija i teritorija Kosova) i direktno zapošljava više od 6.000 ljudi. Pokretačku snagu Grupe čini uverenje da posao treba da povezuje duh inicijative i konkurentnost sa etičkim principima i osećajem za potrebe ljudi, društva i životne sredine, a obaveza prema društveno odgovornom poslovanju i podrška održivom razvoju, predstavljaju prirodan nastavak prakse iz prethodnog perioda.

Titan je prva kompanija u Grčkoj koja je pristupila Globalnom dogovoru Ujedinjenih nacija, koji nastoji da čuva ljudska prava i životnu sredinu, ali i da promoviše borbu protiv korupcije. Grupa je član Evropske poslovne mreže za društveno odgovorno poslovanje, Evropske alianse za DOP, Svetskog poslovnog saveta za održivi razvoj i Inicijative cementne industrije za održivi razvoj.

Titan Cementara Kosjerić

Titan Cementara Kosjerić d.o.o. osnovana je 1976. godine; najmlađa je i najmanja fabrika cementa u Srbiji. Od početka poslovanja, visoki kvalitet proizvoda i profesionalan odnos prema kupcima jesu njeni imperativi, zahvaljujući kome je, veoma brzo, postala prepoznatljiv brend na tržištu. Sadašnji kapacitet proizvodnje iznosi oko 750.000 tona cementa godišnje. Trenutno snabdeva znatne delove tržišta Srbije i Crne Gore.

Mesto za gradnju fabrike cementa, pored Kosjerića, odredili su Skupština opštine Kosjerić i projektant fabrike, Institut „Kirilo Savić“, 1970. godine, a gradilište je otvoreno 25. septembra 1971. godine. Proizvodnja je počela 1976. godine, i već tokom osamdesetih godina, iznosila je više od 400.000 tona cementa na godišnjem nivou. U aprilu 2002. godine, cementara postaje deo Titan Grupe, grčkog i međunarodnog proizvođača cementa, a od privatizacije do danas, investirano je više od 50.000.000 evra u unapređenje radnih uslova, povećanje kapaciteta i optimizaciju procesa, i u oblast zaštite životne sredine.

U skladu sa vrednostima Grupe, kao trajno opredeljenje, Titan Cementara Kosjerić poštuje i sprovodi principe održivog razvoja. Međunarodna ekspertiza primenjena na lokalnom tržištu i angažovanje domaćih resursa doprinose opštoj dobrobiti zajednice. Dugoročni rezultati takvog stava ogledaju se u konstantnom investiranju u proizvodnu tehnologiju, što je, zajedno sa osnaživanjem saradnje sa lokalnom zajednicom, priorititet kompanije.

Ključni finansijski i nefinansijski pokazatelji 2010.	TITAN Grupa
Ukupna imovina (milioni €)	3.080
Prihodi (milioni €)	1.350
Profit pre kamate, poreza i amortizacije (milioni €)	314
Direktno zaposleni (proizvodnja cementa)	6.161
Frekvencija povreda na radu	2,33
Prosečan broj sati treninga po zaposlenom	30

Ključni finansijski i nefinansijski pokazatelji 2010.	TITAN Cementara Kosjerić
Ukupna imovina (milioni €)	50
Prihodi (milioni €)	45
Profit pre kamate, poreza i amortizacije (milioni €)	21
Direktno zaposleni (proizvodnja cementa)	330
Frekvencija povreda na radu	1,71
Prosečan broj sati treninga po zaposlenom	29

2 4 6 8 10 18 22 23

SADRŽAJ

Titan Grupa – Titan Cementara Kosjerić

Naše vrednosti i pregled poslovanja

Korporativno upravljanje i društveno odgovorno poslovanje

Razumevanje našeg poslovanja

Naši ljudi i društvo

Briga o životnoj sredini

Politike

Verifikacija izveštaja

Naše vrednosti

Naše korporativne vrednosti duboko su ukorenjene u naše nasleđe.
Suština su naše svakodnevice i vode nas u svemu što radimo.

INTEGRITET	ZNANJE (KNOW-HOW)	POŠTOVANJE KUPCA
<ul style="list-style-type: none">• Etičnost u poslovnim praksama• Transparentnost• Jasna i otvorena komunikacija	<ul style="list-style-type: none">• Uvećanje fonda znanja• Znanje i stručnost u svakoj funkciji• Izvrsnost u ključnim kompetencijama	<ul style="list-style-type: none">• Korak ispred potreba kupca• Inovativna rešenja• Vrhunski kvalitet proizvoda i usluga
OSTVARIVANJE REZULTATA	STALNO SAMOUSAVRŠAVANJE	DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE
<ul style="list-style-type: none">• Jasni ciljevi• Visoki standardi• Uvećanje vrednosti Kompanije	<ul style="list-style-type: none">• Organizacija koja uči• Spremnost na promene• Odgovori na izazove	<ul style="list-style-type: none">• Bezbednost pre svega• Održivi razvoj• Saradnja sa zajednicom

Titan Cementara Kosjerić kroz istoriju

2010. Počelo sa radom postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda
Sertifikacija u skladu sa standardima OHSAS 18001 – Bezbednost i zdravlje na radu i ISO 14001 – Zaštita životne sredine

2007. Postavljen novi vrećasti filter na mlinu cementa

2006. Sertifikacija u skladu sa standardom ISO 9001

2005. Instalirana oprema za kontinuirano merenje emisija na najvažnijim emiterima (peć, mlin cementa, mlin za čvrsta goriva)

2004. Investicije u novu komoru elektrofiltera peći i silos za skladištenje klinkera – još jedan doprinos zaštiti životne sredine
Počelo sa radom postrojenje za pakovanje i paletizaciju cementa – prva fabrika cementa u Srbiji koja je celokupnu proizvodnju pakovanog cementa isporučivala na paletama i pod folijom

2002. Cementara Kosjerić postaje deo Titan Grupe
Izvršena prva rekonstrukcija predgrejača peći, uz povećanje kapaciteta proizvodnje

1989. Formirana je jedinica za prevoz cementa, čime je odgovoren na potrebe kupaca

1987. Nabavljena savremena rudarska mehanizacija koja je unapredila rad na rudniku

1976. Sa proizvodne linije izašao prvi džak cementa i fabrika zvanično puštena u rad

Korporativno upravljanje i društveno odgovorno poslovanje

U Titan Cementari Kosjerić pratimo najviše standarde u korporativnom upravljanju. Društveno odgovorno poslovanje, kao integralni deo naše ideje-vodilje, predstavlja svesnu i dobrovoljnu posvećenost unapređenju sveta u kome živimo, što ima ljudsku, društvenu i dimenziju brige o životnoj sredini. Takav pristup podrazumeva ostvarivanje poslovnih ciljeva na etičan i društveno odgovoran način.

Kompanija se obavezala da će posebnu pažnju posvetiti aspektima poslovanja koji uključuju bezbednost i zdravlje na radu, zaštitu životne sredine, lokalni razvoj, korporativno upravljanje i poslovnu etiku. Sve aktivnosti se sprovode u skladu sa principima održivog razvoja, uz promovisanje dijaloga i saradnje sa zainteresovanim stranama.

Četiri aspekta našeg poslovanja su pod posebnim uticajem preuzetih obaveza:

BEZBEDNOST I
ZDRAVLJE NA RADU

ZAŠTITA
ŽIVOTNE SREDINE

DRUŠTVO

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE
I POSLOVNA ETIKA

UNAPREĐENJE
ODRŽIVOG RASTA

PROMOCIJA DIJALOGA
I SARADNJE SA
ZAINTERESOVANIM
STRANAMA

činiti što manje lošeg
i činiti što više dobrog

RAZMENA ISKUSTVA I
DODATA VREDNOST

RAD NA STALNOM
POBOLJŠANJU

Titan Grupa nastoji da predstavi sopstvenu politiku i praksu, kao i aktivno učešće u međunarodnim inicijativama, sa željom da ostale kompanije preduzmu slične korake. Naša vizija društveno odgovornog poslovanja jeste: *Da uvek ostvarujemo svoje poslovne ciljeve i kreiramo vrednosti na etičan i društveno odgovoran način, čineći što manje lošeg i nastojeći da činimo što više dobrog.*

Proizvodnjom materijala za pravljenje betonskih konstrukcija Titan Cementara Kosjerić doprinosi stvaranju društvenih vrednosti, kao što su bezbednost, trajnost, ekonomičnost, efikasnost resursa i povezivanje ljudi. Istovremeno, razumemo da naše aktivnosti utiču i na životnu sredinu i na lokalnu zajednicu.

Shodno tome, posvećeni smo eliminisanju i smanjenju tog uticaja.

U skladu sa navedenim, u Titan Cementari Kosjerić, osnovan je **Odbor za društveno odgovorno poslovanje**. Odbor je telo koje osmišljava aktivnosti i prati realizaciju akcionog plana društveno odgovornog poslovanja.

Kako smo posvećeni primenjivanju najviših standarda u našem poslovanju, periodično pozivamo nezavisne ekspertske ustanove da procenjuju naše sisteme upravljanja i prakse vezane za finansijski, društveni, i učinak u oblasti životne sredine.

KLJUČNE ZAINTERESOVANE STRANE

- Zaposleni
- Akcionari
- Kupci
- Dobavljači
- Lokalne zajednice
- Vlasti

UPRAVLJANJE DRUŠTVENO ODGOVORNIM POSLOVANJEM

- Postaviti i objaviti preuzete obaveze
- Primenjivati i procenjivati politike i prakse
- Definisati oblasti za unapređenje i primere dobre prakse
- Razvijati sisteme i pratiti učinak
- Saradivati sa zainteresovanim stranama i tražiti povratnu informaciju
- Revidirati politike, prakse i rezultate

Razumevanje našeg poslovanja

POSLOVANJE I REZULTATI

Titan Cementara Kosjerić održivi razvoj definiše kao „razvoj koji izlazi u susret potrebama sadašnjih generacija, pri čemu se ne ugrožavaju potrebe budućih generacija“.

Naše poslovne aktivnosti predstavljaju proces koji obuhvata eksploraciju rude, drobljenje i mlevenje sirovina, mešanje, pečenje sirovina, mlevenje cementa, pakovanje i distribuciju proizvoda.

Proizvod koji vraćamo društву kroz izgradnju betonskih konstrukcija doprinosi stvaranju vrednosti, kao što su bezbednost, trajnost, ekonomičnost, efikasnost resursa i povezivanje ljudi.

U svemu što radimo poštujemo principe održivog razvoja i težimo ostvarenju vizije društveno odgovornog poslovanja Titan Grupe. U tim nastojanjima, prepoznajemo prilike za širu društvenu korist, koju možemo da ostvarimo. Saradnja, dijalog i poverenje koje gradimo sa ključnim zainteresovanim stranama od suštinskog su značaja za realizaciju navedenih ciljeva.

Svesni smo uticaja koji ti procesi imaju na okruženje i lokalnu zajednicu te se trudimo da ih smanjimo ili u potpunosti eliminišemo, kako bismo sačuvali planetu za buduće generacije.

TOKOM 2010. GODINE

757.503 t
sirovina eksplorisano je u dva aktivna rudnika

554.669 m²
je ukupna površina aktivnih rudnika, od čega je
418.047 m²
obuhvaćeno eksploracijom

340 zaposlenih pohađalo razvojne programe

Novi projekti zaštite životne sredine, blizu:
1.100.000 evra

Ukupne godišnje emisije:

NO _x	SO _x
645,3 t	0,09 t

Dobavljačima, za proizvode i usluge: više od
19.000.000 evra

Kroz direktnе poreze državi i lokalnim vlastima:
više od
8.500.000 evra

Više od
580.000 evra
uloženo u razvojne programe lokalne zajednice kroz
donacije u novcu i materijalu

Osnovni uticaji rudnika:

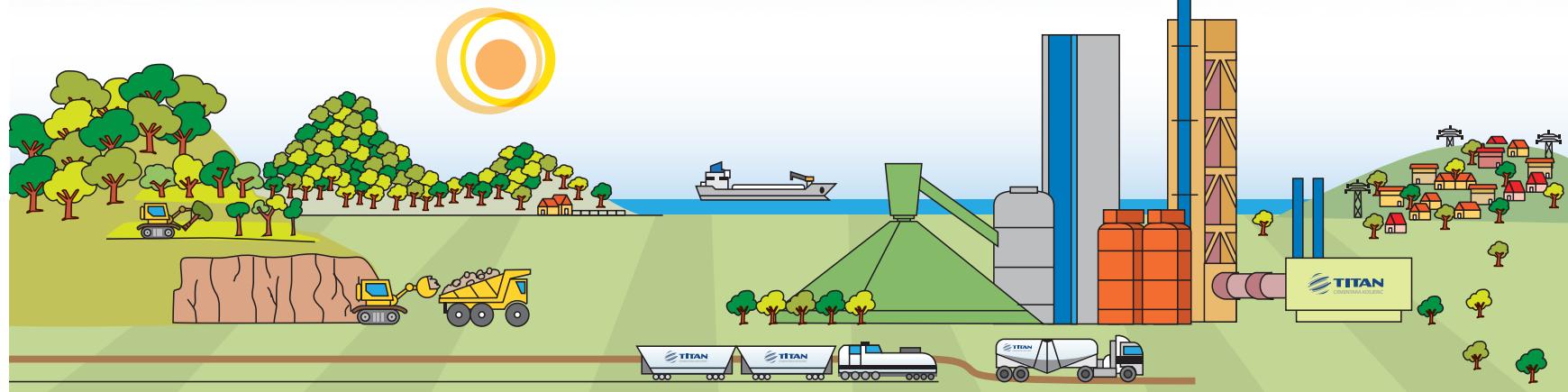
- Buka
- Vibracije
- Prašina
- Promena reljefa
- Potencijalni uticaj na biodiverzitet
- Utrošak energije

Osnovni uticaji fabrike cementa:

- Emisija CO₂
- Utrošak energije
- Ostale emisije (prašina, NO_x, SO_x)
- Buka

Indirektni uticaji:

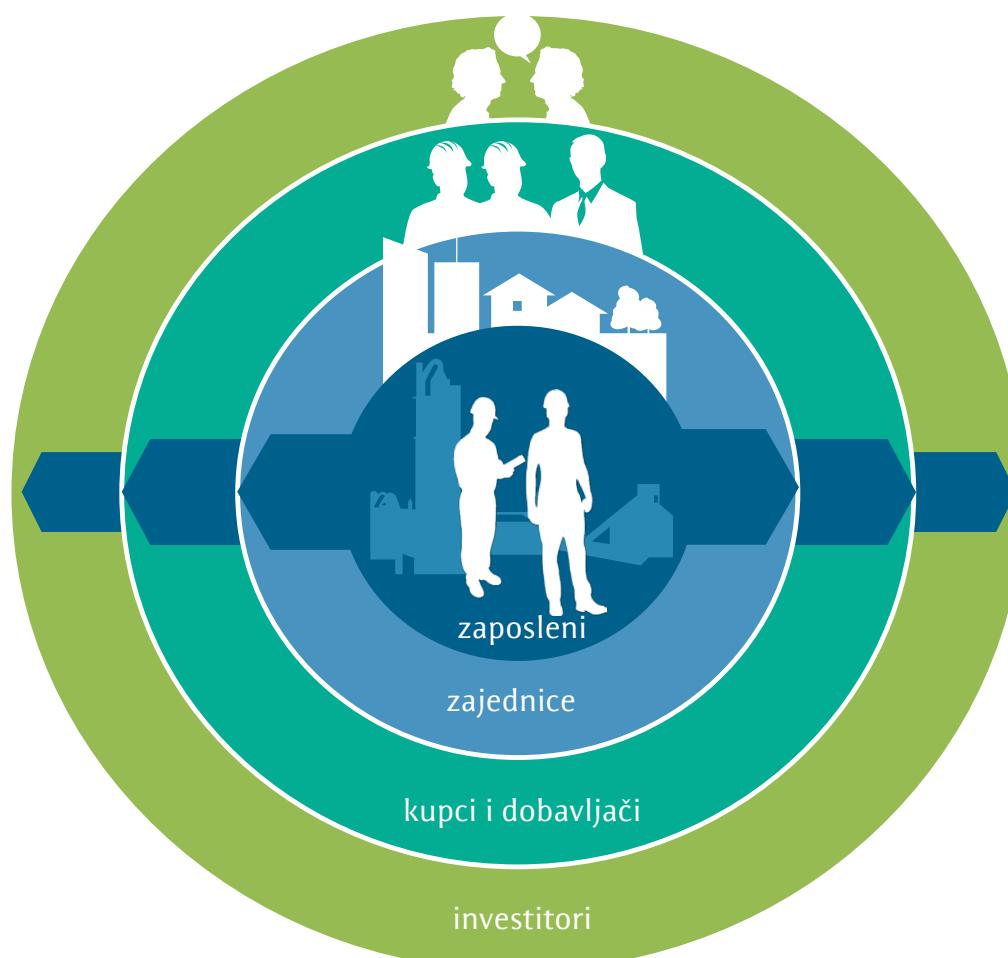
- Emisija CO₂
- Ostale emisije
- Korišćenje sirovina

Naši ljudi i društvo

Odgovoran i otvoren odnos, komunikacija i stvaranje uzajamnog poverenja od suštinskog su značaja za održavanje dobrih odnosa sa svim zainteresovanim stranama. Trudimo se da transparentno predstavimo svoje poslovne aktivnosti, koje su od interesa za društvo, i da prenesemo znanja i veštine, kako bismo doprineli razvoju lokalne zajednice. Cenimo sve zainteresovane činioce, kao i svoje zaposlene i primenjujemo prakse upravljanja ljudskim resursima koje su u skladu sa nacionalnim zakonima i relevantnim međunarodnim smernicama. Sprovodimo različite aktivnosti kako bismo obezbedili radno okruženje bez povreda na radu.

Iako naši zaposleni i njihove porodice predstavljaju ključni deo sfere uticaja kompanije, identifikovali smo i ostale zainteresovane grupe (stejkholdere) koje su povezane sa poslovanjem, a na koje imamo različiti uticaj. U narednom nivou nalaze se ugovarači, dobavljači, klijenti i saradnici koji su pod manjim uticajem korporativnih odluka. U skladu sa navedenim parametrima, lokalna zajednica i društvo koje uključuje vlast, nevladine organizacije, akademske, nacionalne i međunarodne organizacije, medije i buduće generacije, smešteni su na treći nivo uticaja.

Bezbednost i zdravlje na radu

Politika bezbednosti i zdravlja na radu, usvojena 2008. godine, naprednija je i saglasna sa politikom i visokim standardima koje je postavila Titan Grupa. Nastojanje Titan Cementare Kosjerić da bude lider u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu u regionu u skladu je sa strategijom Titan Grupe, vezanom za standarde bezbednosti na radnom mestu. Koristimo praksu i strategije Grupe kako bismo postigli taj cilj. Osnovni bezbednosni principi podrazumevaju da se sve povrede i incidenti mogu sprečiti, kao i da je bezbedno ponašanje i poštovanje bezbednosnih pravila – uslov zaposlenja.

Ponosni smo na činjenicu da je 2010. godina, po postignutim rezultatima, do sada najuspešnija godina u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, od početka rada fabrike.

Frekvencija povreda na radu (broj povreda na radu na ostvarenih 1.000.000 radnih sati) jeste 1,71, što predstavlja najnižu vrednost u istoriji fabrike. Održano je više od 5.800 sati treninga o bezbednom radu za zaposlene (17,63 sata po zaposlenom), uključujući obuku iz defanzivne vožnje, obuku za rad na visini, prevoz i rukovanje opasnim materijama, bezbednost pri obavljanju poslova zavarivanja i sečenja, bezbednost pri radu sa mehanizacijom (viljuškari, utovarivači i slično), istrage incidenata, analize opasnosti posla i izdavanje dozvola za rad. Kompletno je istraženo 49 incidenata i preduzete su korektivne mere kako se isti ili slični incidenti ubuduće ne bi ponavljali.

OHSAS 18001

U decembru 2010. godine, Titan Cementara Kosjerić dobila je sertifikat o usklađenosti sa međunarodnim standardom OHSAS 18001, što je konačna potvrda da smo uspostavili kontrolisan sistem bezbednosti i zdravlja na radu.

Postignuti rezultati potvrđuju da je kompanija na pravom putu i da će sistem koji je u izgradnji, u budućnosti davati još bolje rezultate.

„KLJUČNA PROMENA“ – PROJEKAT UNAPREĐENJA BEZBEDNOSTI NA RADU

Sa željom da razvije i održi bezbednosnu kulturu kod svojih zaposlenih i ugovarača, menadžment Titan Grupe pokrenuo je projekat „Ključna promena – projekat unapređenja bezbednosti na radu“.

Kroz proces realizacije projekta briga o bezbednosti postala je sastavni deo posla svih zaposlenih Titan Cementare Kosjerić, i značajno je unapređena svest o bezbednosti. Menadžment i zaposleni su ozbiljno shvatili važnost tog projekta i u njemu učestvuju u skladu sa svojim ovlašćenjima i znanjima.

BEZBEDNOST IZVOĐAČA

Briga o zaposlenima Titan Cementare Kosjerić ne podrazumeva jedino direktno zaposlene radnike, već i sve druge koji borave u kompaniji – izvođače radova, posetioce, studente na praksi.

Parametar	Definicija	2008.	2009.	2010.
LTI	Broj povreda na radu sa izgubljenim danima	4	5	1
LTIFR	Broj povreda na radu preračunato na milion radnih sati	6,5	8,5	1,71
Izbegnute povrede	Ukupan broj registrovanih izbegnutih povreda		60	95
Istražene izbegnute povrede	Procenat istraženih u odnosu na ukupno registrovane izbegnute povrede			32%

Pododbor za bezbednost izvođača, uspostavio je osnovne principe za rad i podršku izvođačima u prevazilaženju potencijalnih problema, kao i za prenošenje naših iskustava i načina rada. Koncept podrazumeva saradnju sa izvođačima i prenošenje znanja i dobre prakse kroz treninge, čija je realizacija otpočela 2010. godine.

BEZBEDNOSNE REVIZIJE I ISTRAGE INCIDENATA

U Titan Cementari Kosjerić, u 2010. godini, realizovane su 484 bezbednosne revizije, a važno je i uključivanje velikog broja zaposlenih u njihovu realizaciju.

Zaposlene podstičemo da daju svoje predloge i sugestije za poboljšanje bezbednosti u radnom okruženju. Zadržali smo i dobru praksu nagrađivanja, te su i 2010. godine, među 103 predloga, izabrana tri najbolja kojima su dodeljene nagrade na svečanom skupu, organizovanom povodom povlade godišnjice rada fabrike.

Incidenti koji nisu imali posledice

Su incidenti koji su mogli dovesti do povrede ili narušavanja zdravlja ljudi, oštećenja imovine, narušavanja životne sredine ili narušavanja reputacije kompanije, ali nisu (incident se dogodio).

Incident

Neplanirani događaj ili lanac događaja koji je prouzrokovao ili mogao prouzrokovati povredu, oboljenje i/ili štetu za ljude imovinu okruženje ili reputaciju kompanije.

Istraga incidenata

Istraga incidenta sprovodi se odmah nakon što se incident dogodio i predstavlja utvrđivanje osnovnih uzroka, pre svega sistemskih grešaka, koje su dovele do incidenta, sa ciljem da se predupredi ponavljanje istih ili sličnih situacija.

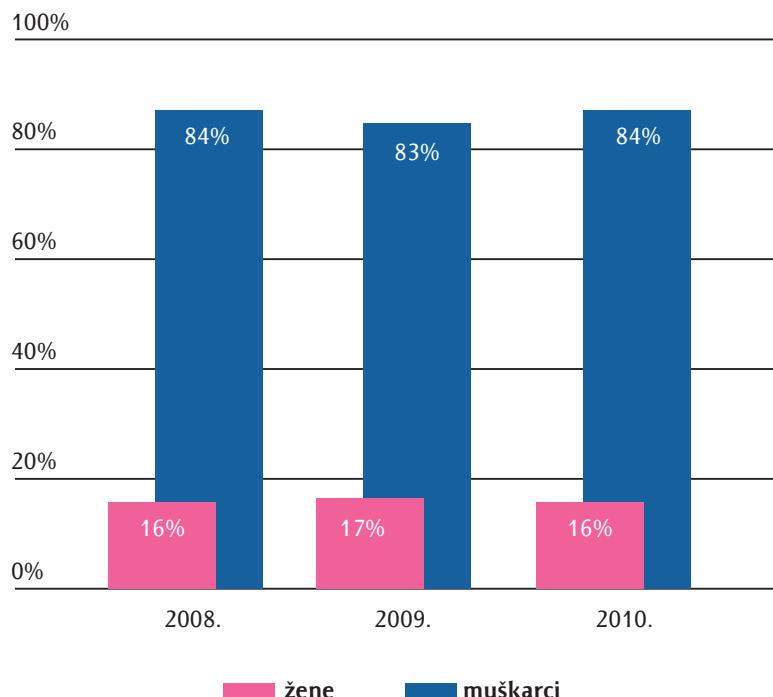

Praktična obuka za rad na etažama

Zaposlenje i razvoj ljudi

Za Titan Cementaru Kosjerić zaposleni su na najvažnijem mestu u svakodnevnom poslovanju i predstavljaju njen najvredniji resurs i najjači oslonac. Zaposleni, svojim zalaganjem i sposobnostima, doprinose realizaciji korporativne misije i vizije. Zahvaljujući njima, uspešni smo već 35 godina. Poštovanje njihovih prava i neprekidna podrška ličnom i profesionalnom razvoju neodvojivi su deo poslovanja. Kompanija podstiče lokalno zapošljavanje na svim nivoima, a strategija razvoja ljudi prepliće se sa poslovnom strategijom i zasnovana je na tri principa: privući, razviti i zadržati najbolje ljudi.

S obzirom na to da je reč o teškoj industriji, Titan Cementara Kosjerić zapošljava znatan broj žena, koje čine i 30 odsto menadžmenta.

U skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, zaposleni u kompaniji udruženi su u Samostalni sindikat Titan Cementare Kosjerić, a njegovi predstavnici, kroz redovne kontakte sa menadžmentom,

razmatraju pitanja koja su od značaja za zaposlene. Od ukupnog broja zaposlenih, **83,73 odsto** jesu članovi Samostalnog sindikata kompanije.

ZAPOSLENJE

U kompaniji, politika zapošljavanja odražava posvećenost korporativnim vrednostima. Kako su zaposleni stub našeg poslovanja, kontinuirano se radi na razvoju njihovih veština i kompetencija, u cilju ostvarivanja njihovih profesionalnih potencijala.

ZAPOSLENI	2010*
Broj direktno zaposlenih sa punim radnim vremenom, bez logistike i transporta	325
Broj direktno zaposlenih sa punim radnim vremenom – logistika i transport	0
Broj zaposlenih sa nepunim radnim vremenom	0
Broj zaposlenih na određeno vreme	5
Ukupan broj direktno zaposlenih	330

* Prosečan broj zaposlenih za period.

Indirektno zaposleni pripadaju grupi zaposlenih koji obezbeđuju usluge kompaniji, kao ugovarači i dobavljači.

INDIREKTNO ZAPOSLENI	2010
Ukupan broj indirektno zaposlenih	207*
Procenjeni broj indirektno zaposlenih, bez logistike i transporta	41*
Procenjeni broj indirektno zaposlenih – logistika i transport	166*
Ukupan broj radnih sati indirektno zaposlenih	391.190

* Broj ugovarača procenjen na osnovu radnih sati (FTE – full time equivalent)

Prosečna zarada u Titan Cementari Kosjerić, za 2010. godinu, viša je u odnosu na prosečnu zaradu u Republici Srbiji **2,38 puta**.

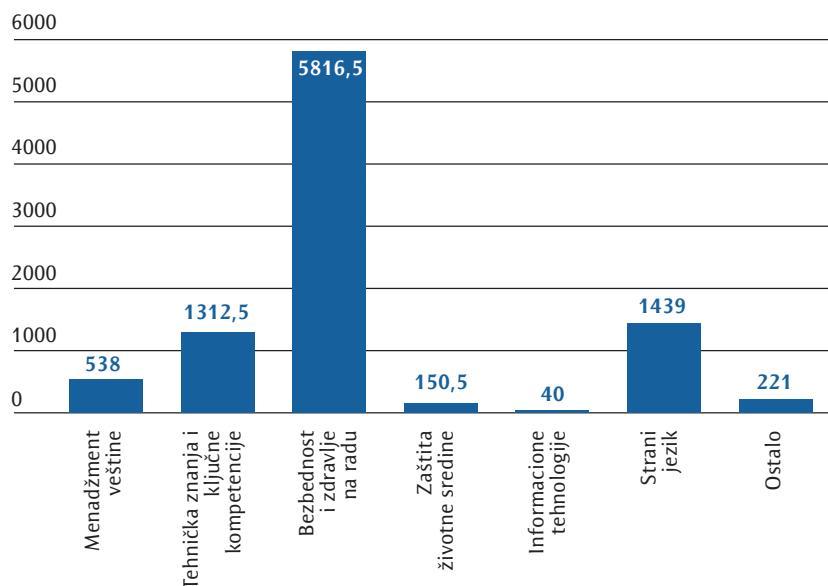
U redovnom godišnjem ocenjivanju učinka i pregledu razvoja karijere učestvuje **12,73 odsto** zaposlenih.

Bonus za produktivnost dobija **100 odsto** zaposlenih.¹

¹ podaci se odnose na zaposlene u proizvodnji cementa

RAZVOJ LJUDI

Ulaganje u razvoj ljudi osnovni je preduslov našeg neprestanog razvoja. Svim našim zaposlenima nudimo različite programe obuka i razvoja, identificujući teme koje su važne, kako za lični rast, tako i za postizanje poslovnih ciljeva. Tokom 2010. godine, svaki član kolektiva u proseku je proveo **28,84 sati** na različitim obukama. Realizovano je ukupno **9.517,5 sati** treninga, na osnovu Godišnjeg plana obuka koji usvaja **Odbor za treninge TCK** u aprilu svake godine.

U 2010. godini, kroz različite obuke i razvojne programe prošlo je ukupno 340 zaposlenih.

Godine	<25	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60...
Broj zaposlenih	1	17	32	39	50	49	58	72	22
%	0,29	5,00	9,41	11,47	14,71	14,41	17,06	21,18	6,47

Briga o zaposlenima

U okvirima naše politike društveno odgovornog poslovanja neprestano ulazimo u programe koji za cilj imaju dobrobit naših zaposlenih i njihovih porodica.

BRIGA ZA ZDRAVLJE ZAPOSLENIH

Sa ciljem da se odgovori na potrebe i očekivanja kolektiva, insistira se i na podizanju svesti zaposlenih o neophodnosti brige o sopstvenom zdravlju. U tom smislu, organizuju se redovni lekarski pregledi i kontrole. Za zaposlene koji rade na mestima sa povećanim rizikom, ili povremeno izvode radove na visini, organizuju se redovni godišnji lekarski pregledi, a svi ostali zaposleni imaju pravo da jednom u tri godine provere svoje zdravstveno stanje.

PRIZNANJE ZA ZAPOSLENE

Posvećenost, lojalnost i doprinos zaposlenih ukupnim rezultatima i održivom poslovanju kompanije ogleda se i kroz podatak da radni staž nekih od njih broji čak četiri decenije. Svake godine, Titan Cementara Kosjerić dodeljuje zahvalnice i jubilarne novčane nagrade radnicima koji su u fabriči neprekidno zaposleni 10, 15, 20, 25, 30, 35 i 40 godina. Dodata tih nagrada na proslavi dana fabrike jedan je od načina na koji pokazujemo zahvalnost i ponos zbog održavanja jakog tima koji jeste stub uspešnog poslovanja.

BRIGA O PORODICI

Kompanija vodi računa i o deci svojih zaposlenih, trudeći se da ih dodatno motiviše na zalaganje i razvijanje radnih navika. Avgusta meseca, već pet godina zaredom, učenici osnovnih škola dobijaju komplete školskog pribora koji odgovara uzrastu deteta. U 2010. godini, 114 dece zaposlenih u Titan Cementari Kosjerić dobilo je takve poklone.

Lokalna zajednica

Na izazove kao što su siromaštvo, nezaposlenost, bolesti i klimatske promene, pre svih, trebalo bi da daju odgovore nacionalne vlade, ali i kompanije od kojih se očekuje da doprinose rešavanju takvih pitanja kroz zajedničke napore i saradnju. Osim donacija u materijalu, naše aktivnosti su usmerene na projekte u lokalnoj zajednici i fokusirane su na sledeće osnovne oblasti:

- briga o zdravlju, bezbednosti i životnoj sredini
- obrazovanje i obuka
- razvoj lokalne zajednice i saradnja.

RAZVOJ SVESTI O BEZBEDNOSTI – ZA CEO ŽIVOT

U saradnji sa Osnovnom školom „Mito Igumanović“, u novembru i decembru 2010. godine, realizovana je serija radionica pod nazivom „Bezbednost pre svega“. Jeden od najznačajnijih aspekata bilo je učešće važnih institucija koje se bave bezbednošću dece, te su sve aktivnosti ostvarene uz podršku i volonterski rad pripadnika policijske stanice Kosjerić, zaposlenih u domu zdravlja i pripadnika dobrovoljnog vatrogasnog društva. Ciljna grupa su bili učenici četvrtog razreda sa kojima su, kroz kratke interaktivne prezentacije, igre i likovne radionice, obrađene sledeće teme:

- bezbednost od kuće do škole
- bezbednost u igri (slobodno vreme)
- bezbednost u školi
- bezbednost u TCK.

Na poslednjoj radionici deca su se, tokom obilaska kompanije, upoznala sa merama zaštite koje se primenjuju na mestima na kojima rade njihove majke, očevi, rođaci i komšije. Rezultat projekta jeste bezbednosni kalendar za 2011. godinu sa dečijim crtežima, koji su na poklon dobili svi zaposleni u Titan Cementari Kosjerić, učesnici radionica, lokalne ustanove i udruženja.

Sa likovne radionice

PARTNERSKI PRISTUP – ZAJEDNIČKA AKCIJA

Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja i Udruženje cementne industrije Srbije (CIS) potpisali su 4. maja 2010. godine

u Beogradu Memorandum o razumevanju, kojim su započeli realizaciju projekta pod nazivom: „Korišćenje alternativnih goriva i sirovina u procesu proizvodnje cementa“. Dokument su potpisali ministar dr Oliver Dulić i predstavnici članica CIS-a: generalni direktor Lafarge BFC Kostin Bork, generalni direktor fabrike cementa Holcim (Srbija) Gustavo Navaro i generalni direktor Titan Cementare Kosjerić Miroslav Gligorijević.

Memorandum promoviše korišćenje pojedinih tokova otpada kao alternativnih goriva i sirovina u cementnoj industriji. Njegovo potpisivanje jeste rezultat potrebe da se reše problemi vezani za vrste otpada za koje ne postoje odgovarajuće mogućnosti tretmana i odlaganja, kao i da se iskoriste potencijali cementne industrije u rešavanju tih problema.

DEČIJI EKOLOŠKI KAMP U SELU SKAKAVCI

Jedna od najvažnijih inicijativa jeste podrška dečijem ekološkom kampu u selu Skakavci, koji je pokrenuo učitelj Mihailo Joksimović. Kroz niz aktivnosti, deca škole u Skakavcima, sa gostima, decom iz Beograda i Novog Sada, uče o ekološkim vrednostima i kroz igru neguju drugarstvo, kreativnost, brigu o prirodi. Prema proceni rukovodilaca kampa, deca su pokazala veliku radoznalost, kreativnost i spremnost na saradnju, u skladu sa osnovnim ciljevima projekta: unapređivanje ekološke svesti učenika, razvijanje i negovanje ljubavi prema prirodi, stvaranje navika zdravog življenja.

VIDOVDANSKE NAGRade

U saradnji sa nastavnicima osnovnih i srednje škole u opštini Kosjerić, Titan Cementare Kosjerić u poslednjih pet godina realizuje projekat nagrađivanja najboljih učenika. Taj projekat predstavlja izraz našeg uverenja da su znanje, posvećenost i stalno usavršavanje osnov za postizanje dobrih rezultata. I u 2010, kao i prethodnih godina, nagrađeni su najperspektivniji đaci osnovnih škola „Mito Igumanović“ i „Jordan Đukanović“ i Tehničke škole Kosjerić. Kao priznanje za rezultate postignute tokom školske 2009/2010. godine najbolji učenici dobili su laptop, desktop računare, digitalne foto-aparate i mp3 plejere.

PROGRAM ZA PRVO ZAPOSLENJE

U februaru 2010. godine, Titan Cementare Kosjerić potpisala je sa Opštinom Kosjerić ugovor o zapošljavanju pripravnika. U skladu sa dugoročnim usmerenjem na probleme lokalne zajednice, naši zaposleni su uložili vreme, energiju i znanje u razvoj tri visokoobrazovane nezaposlene osobe iz Kosjerića. Te osobe su prošle kroz jednogodišnju stručnu praksu i stekle nova znanja i iskustva poslovnog okruženja.

Osim tog programa, organizovane su i brojne stručne prakse i posete u ukupnom trajanju od više od 500 sati.

ULAGANJE ZA BUDUĆNOST

Zahvaljujući podršci Titan Cementare Kosjerić, Gordana Đurović iz Kosjerića, apsolvent Medicinskog fakulteta u Beogradu, prikupila je sredstva i sa svojim istraživačkim radom učestvovala na međunarodnom Kongresu mladih naučnika u Portu (Portugal), od 24. do 26. septembra 2010. godine. Njen rad se zasnivao na istraživanju o stanju alkoholisanosti kod smrtno povređenih vozača putničkih vozila. U skladu sa svojom vizijom o bezbednosti na radu, kompanija je prepoznala važnost tog projekta i sa zadovoljstvom pomogla u njegovoj realizaciji, u želji da podstakne slične aktivnosti kod mladih.

KULTURA

Titan Cementare Kosjerić nastoji da sačuva duh kulturnih vrednosti i prenese ga na najmlađe generacije. Stoga realizuje niz aktivnosti koje uključuju odabir i finansiranje izvođenja adekvatnih pozorišnih predstava, koje se besplatno izvode za decu u vrtiću i osnovnim školama. U aprilu i decembru 2010. godine kompanija je poklonila najmlađim sugrađanima dve pozorišne predstave. „Drvka – ekološka priča“ izvedena je povodom Dana planete Zemlje, a povodom novogodišnjih praznika, izvedena je „Bajka o zaleđenom jezeru“.

Briga o životnoj sredini

ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE I ODRŽIVI RAZVOJ

U cilju doprinosa održivom razvoju, prepoznajući uticaj koji proizvodnja cementa ima na okruženje, definisani su prioriteti poslovanja koji podrazumevaju korišćenje tehnologija koje ne ugrožavaju životnu sredinu (Environmentally Friendly Technologies), pronađenje i primenu rešenja koja predstavljaju odgovor na klimatske promene, kao i negovanje odgovornih stavova i ponašanja u vezi sa životnom sredinom.

Kompanija je i formalno iskazala takvo opredeljenje usvojivši Politiku zaštite životne sredine, kojom su utvrđeni ciljevi kojima se rukovodimo u ostvarivanju neprekidnog poboljšanja učinka u toj oblasti. Titan Cementara Kosjerić je ustanovila i primenjuje Sistem upravljanja zaštitom životne sredine, u skladu sa međunarodnim standardom ISO 14001:2004, što je potvrđeno dobijanjem sertifikata u decembru 2010. godine. Sistemom su obuhvaćeni svi aspekti zaštite životne sredine koji se odnose na rad postrojenja, proizvodnju cementa i eksplotaciju mineralnih sirovina. Titan Cementara Kosjerić jeste prva kompanija u Srbiji koja je predala kompletну dokumentaciju za izdavanje integrisane dozvole Ministarstvu životne sredine i prostornog planiranja, u martu 2010. godine, u cilju obezbeđivanja odgovornog održanja našeg poslovanja.

KLIMATSKE PROMENE

Odgovarajući na jedan od najvećih izazova XXI veka, smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte, a samim tim i ublažavanje klimatskih promena, cementna industrija neprekidno istražuje i preduzima inicijative kako bi umanjila emisije CO₂, koja nastaje usled proizvodnje i upotrebe cementa. Uzimajući u obzir raspoložive tehnologije, postoje četiri različita načina za sprovođenje te aktivnosti koji su na raspolaganju cementnoj industriji i to:

- energetska efikasnost – instalacija visokoefikasne opreme u nove fabrike cementa i adaptacija postojećih postrojenja, u cilju smanjenja količine topotne i električne energije potrebne za proizvodnju cementa
- korišćenje alternativnih goriva – povećana upotreba alternativnih goriva i bio-mase, uz smanjenje upotrebe fosilnih goriva
- supstitucija klinkera – zamena klinkera u cementu drugim materijalima odgovarajućih karakteristika (šljaka, elektrofilterski pepeo i slično)
- sakupljanje i skladištenje CO₂ – sakupljanje i skladištenje CO₂ nastalog u toku proizvodnje cementa, pre emisije u atmosferu. Razvoj te tehnologije zahteva značajne investicije javnog i privatnog sektora, kako bi bila komercijalno isplativa i za cementnu industriju.

Titan Cementara Kosjerić ima direktnu korist od istraživanja opravdanosti svakog od navedenih načina koja se već sprovode u okviru Titan Grupe, i u kojima je postignut vidljiv napredak kroz niz projekata i inicijativa (više na www.titan.gr).

SMANJI – PONOVO UPOTREBI – RECIKLIRAJ: NOVE PRILIKE ZA INDUSTRIJU I DRUŠTVO

Odgovarajući na izazove koje nameće svetski razvoj, svaka industrijska grana mora istražiti mogućnosti smanjenja, ponovnog korišćenja ili recikliranja sirovinskih materijala, energije, otpada (3R: Reduce – Reuse – Recycle). Kako je proizvodnja cementa intenzivan energetski proces, koji zahteva velike količine energije, odnosno goriva, kao i velike količine sirovinskog materijala, Titan Cementara Kosjerić neprestano razvija načine efikasne primene 3R koncepta uz istovremeno povećanje energetske efikasnosti svog proizvodnog procesa.

U proizvodnji cementa mogu se koristiti mnogi materijali koji nastaju kao otpad u drugim industrijskim procesima, a da je istovremeno osiguran kvalitet krajnjeg proizvoda – cementa. Bilo da se ti materijali koriste kao sirovine – dodatak konačnom proizvodu, bilo da kao gorivo omogućuju proizvodnju klinkera, materijala iz kojeg se meljavom dobija cement – konačni cilj jeste smanjenje negativnih uticaja na životnu sredinu kroz smanjenje emisije gasova sa efektom staklene bašte, smanjenje količine otpada koji se trajno odlaze na deponije i očuvanje prirodnih resursa.

Smanjenje upotrebe prirodnih resursa i ponovno iskorišćenje materijala, već više godina uspešno se primenjuju u Titan Cementari Kosjerić korišćenjem pojedinih tokova industrijskog otpada, odnosno sekundarnih sirovina u proizvodnom procesu, i to: piritne izgoretine, elektrofilterskog pepela, visokopećne granulisane šljake, industrijskog gipsa. U 2010. godini, učešće sekundarnih sirovina u odnosu na ukupno utrošene sirovinske materijale iznosilo je 6,96 odsto. Cilj je da se do 2015. godine korišćenje sekundarnih sirovina uveća na 12 odsto.

Alternativna goriva se, dosad, nisu koristila u proizvodnom procesu Titan Cementare Kosjerić, ali će u narednom periodu, u skladu sa Strategijom upravljanja otpadom Republike Srbije, praksom prihvaćenom u cementnoj industriji i ciljevima Titan Grupe, biti preduzeti odgovarajući koraci za korišćenje tih goriva. Namera kompanije jeste ta da u svom proizvodnom procesu koristi čvrsto gorivo dobijeno iz komunalnog i neopasnog industrijskog otpada (SRF – Solid Recovered Fuel). Takvo čvrsto gorivo dobija se preradom neopasnih komponenata otpada koje imaju upotrebnu vrednost za dobijanje energije i koje nisu pogodne za reciklažu, što je jedan od aspekata poštovanja hijerarhije upravljanja otpadom.

Adekvatna kontrola kvaliteta definisana zakonskim propisima i standardima striktno se primenjuje na sve materijale, čime se čuva zdravlje i bezbednost radnika, kao i ljudi koji žive u okolini postrojenja, kvalitet proizvodnog procesa i finalnog proizvoda.

MERENJE I SMANJENJE EMISIJA

Uspostavljanje odgovarajućeg sistema merenja – monitoringa, preduslov je za uspešno kontrolisanje i smanjenje emisija u vazduh. Titan Cementara Kosjerić je od 2005. godine obezbedila sisteme za kontinualni monitoring na svojim glavnim emiterima – rotacionoj peći (prašina, NO_x, SO_x, CO), mlinu cementa (prašina) i mlinu za čvrsta goriva (prašina).

Sistem za kontinualni monitoring čine savremeni uređaji za merenje emisija (SICK MAIHAK) i odgovarajući softver za čuvanje podataka. Primenom tih savremenih uređaja omogućeno je izveštavanje zainteresovanih strana, poređenje podataka sa drugim kompanijama i verifikacija izveštaja o emisijama.

CO₂

Direktna emisija CO₂ u procesu proizvodnje cementa nastaje kao rezultat:

- dekarbonizacije – proces transformacije sirovinskih materijala (uglavnom krečnjaka) u klinker, koji predstavlja glavnu komponentu cementa,
- potrošnje goriva koja se koriste u rotacionoj peći (ugalj, mazut, petrokoks), za grejanje, za transport u fabričkom krugu; prilikom sagorevanja, oslobođa se CO₂ kao proizvod hemijske reakcije između ugljenika (C) i kiseonika (O₂).

Indirektna emisija CO₂ u procesu proizvodnje cementa jeste emisija koja se generiše tokom proizvodnje električne energije neophodne za proizvodnju klinkera i cementa, kao i prilikom transporta sirovinskih materijala, goriva i cementa.

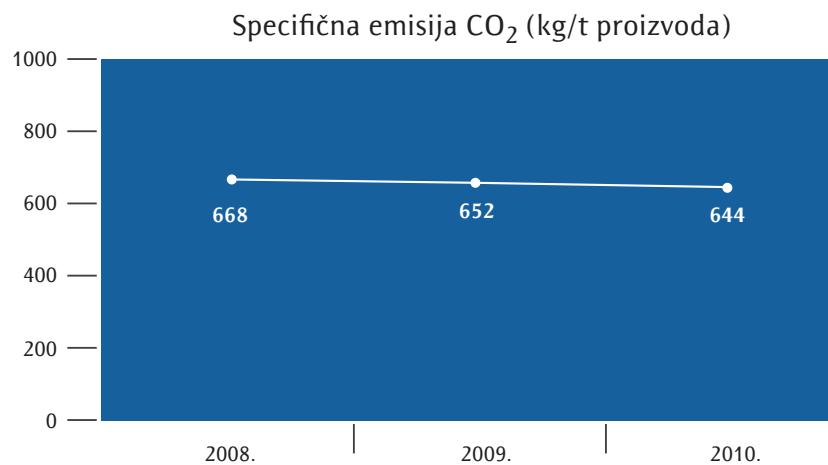
Cilj Titan Grupe za CO₂ emisije

Smanjenje specifične emisije CO₂ do 2015. godine, za 22 odsto u odnosu na 1990. godinu

Cilj 2015. – 628 kg CO₂ /t proizvoda što je 5 odsto niže od projektovanih emisija CO₂ za 2015. godinu prema WBCSD

Cilj Titan Grupe za alternativna goriva

Zamena 10 odsto fosilnih goriva alternativnim do 2017. godine

NO_x

Emisije azotovih oksida (NO_x) nastaju u procesima sagorevanja na visokim temperaturama. Prema naučnim studijama, postoji veza između NO_x emisija i stvaranja kiselih kiša i smoga, zbog čega ulažemo napore da bismo smanjili ove emisije. Do porasta nivoa emisije NO_x u 2010. godini došlo je zbog neuobičajenih promena u sastavu prirodnih sirovinskih materijala.

PRAŠKASTE MATERIJE

Emisija praškastih materija u okolinu jeste karakteristika mnogih tehnoloških procesa u različitim industrijskim granama. U cementnoj industriji najznačajnije izvore predstavljaju emiteri tehnološkog procesa – peći, mlinovi i difuzni izvori emisije koji nastaju usled manipulacija i transporta materijala.

Titan Cementara Kosjerić je opremljena kontinualnim sistemima monitoringa praškastih materija na emiterima tehnološkog procesa (emiteri peći, mlna cementa, mlna za čvrsta goriva), kojima se emisije mere u realnom vremenu i čuvaju podaci o njima.

SO_x

Prisustvo sumpora (S) u sirovinskim materijalima jeste osnovni uzrok nastajanja SO_x emisija, koje su direktni uzročnici nastanka kiselih kiša. Upravo stoga, veoma je važno da se te emisije drže na što nižem nivou.

Ciljevi Titan Grupe za emisije

Smanjenje specifične emisije praškastih materija za 65% do 2015. godine, u odnosu na 2003. godinu:

Cilj 2015. – 95 g/t_{klinkera}

Smanjenje specifične emisije NO_x za 45% do 2015. godine, u odnosu na 2003. godinu:

Zadržavamo cilj 1670 g/t_{klinkera} postavljen 2008. godine za operacije u posedu Grupe u 2009. godini

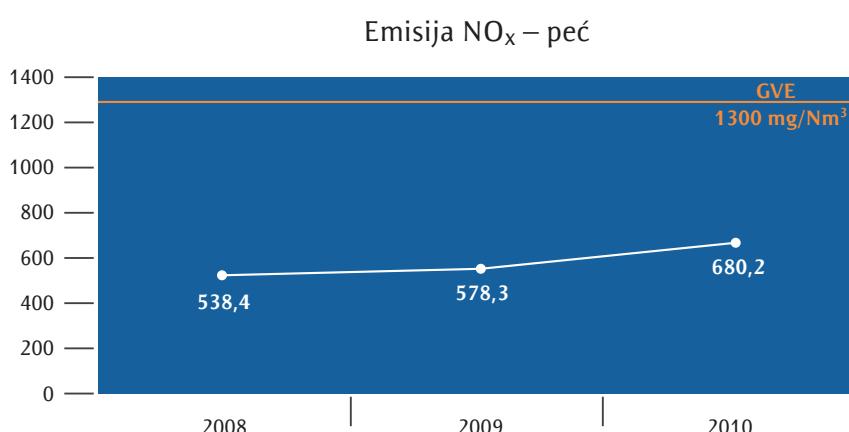
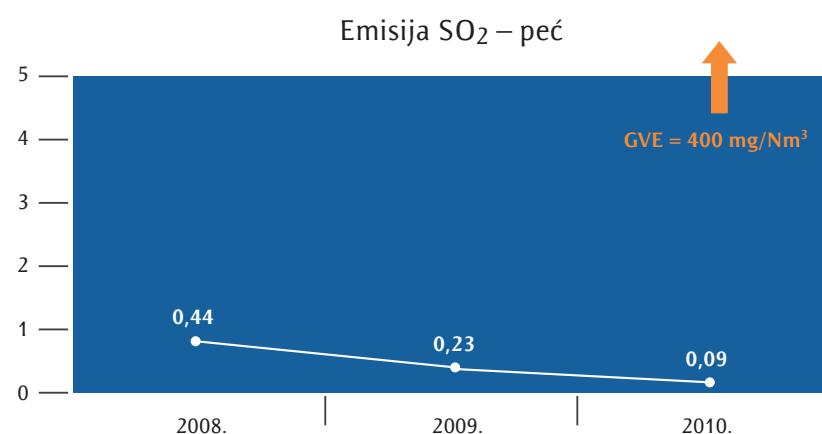
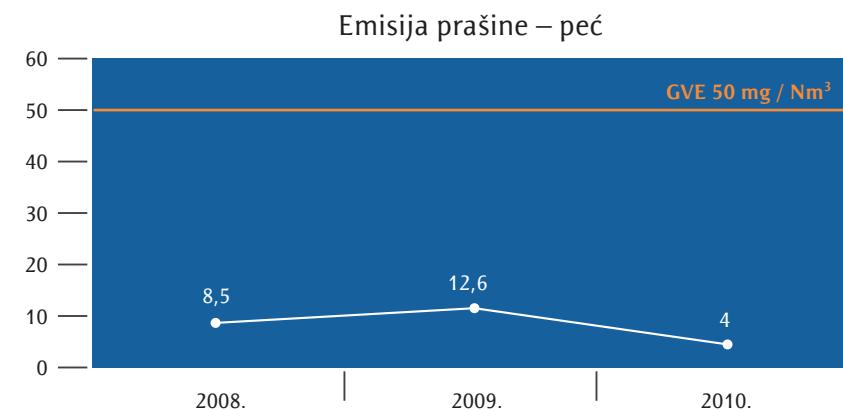
Smanjenje specifične emisije SO_x za 51% do 2015. godine, u odnosu na 2003. godinu

Cilj 2015 – 240g/t_{klinkera}

Emisije	Jedinica mere	2009.	2010.	Cilj Titan Grupe
Specifična emisija praškastih materija	g/t _{klinkera}	27.9	9.2	95
Specifična emisija SO _x	g/t _{klinkera}	0.5	0.2	240
Specifična emisija NO _x	g/t _{klinkera}	1280	1552	1670

EMISIJE U ODNOSU NA GRANIČNE VREDNOSTI PROPISANE NACIONALnim ZAKONIMA

U prethodnim godinama, emisije u vazduh iz Titan Cementare Kosjerić bile su ispod graničnih vrednosti emisija propisanih zakonom (GVE).

Projekti realizovani u 2010. godini

SMANJENJE DIFUZNIH EMISIJA PRAŠINE U VAZDUH

U cilju smanjenja difuznih emisija, Titan Cementara Kosjerić u 2010. godini realizovala je projekte smeštanja elektrofilterskog pepela i piritne izgoretine u zatvorene skladišne prostore.

Elektrofilterski pepeo u fabriku se doprema cisternama, skladišti u metalnom silosu i odatle, sistemom za merenje i doziranje, transportuje u mlin cementa. Otprašivanje silosa i kompletног sistema transporta, rešeno je ugradnjom vrećastih filtera na tri pozicije.

Realizacijom ovog projekta onemogućene su difuzne emisije prašine koje su vezane za korišćenje letećeg pepela.

UPRAVLJANJE VODOM

Racionalno korišćenje i održanje vodnih resursa danas je globalni problem. Titan Cementara Kosjerić je u fazi implementacije integralnog sistema upravljanja vodom „Svaka kap se računa“, koji je deo politike zaštite životne sredine Titan Grupe. Završili smo fazu mapiranja svih tokova vode u našem postrojenju, a sledeći koraci su usmereni ka ispitivanju mogućnosti smanjenja potrošnje sveže vode.

Tokom 2010. godine, realizovali smo projekt rekonstrukcije postojećeg sistema kanalizacije i izradu postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Postrojenje se sastoji iz dve nezavisne celine – iz postrojenja za prečišćavanje sanitarnih otpadnih voda i postrojenja za prečišćavanje industrijskih, atmosferskih i drenažnih otpadnih voda.

Zahvaljujući tom projektu, sve vode iz Titan Cementare Kosjerić preusmerene su u jedan sabirni cevovod koji ih dovodi do postrojenja, odakle se prečišćena voda zbirnim kolektorom odvodi u reku Skrapež.

Politike

Principi društveno odgovornog poslovanja i održivog razvoja, bezbednosti i zdravlja na radu i zaštite životne sredine, u skladu sa vizijom o društveno odgovornom poslovanju, primenjuju se u svakodnevnim aktivnostima i u odnosu sa svim zainteresovanim stranama. Formalno, takvo opredeljenje je predstavljeno u tri dokumenta – politike, koje su u skladu sa visokim standardima Titan Grupe i kojima su definisani okviri za uspostavljanje i preispitivanje ciljeva svake od tih oblasti.

Bezbednost i zdravlje na radu
VIZIJA I POLITIKA

Kako bismo ostvarili našu Viziju zdravog radnog okruženja bez incidenta, povreda i akcidenta:

- Obvezazali smo se da ćemo dati sve od sebe da sačuvamo bezbednost i zdravlje svih naših direktno i indirektno zaposlenih tokom svih aktivnosti kojima upravljamo.
- Kontinuirano unapređujemo naš učinak u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, upravljački riješi kao prioritetom poslovanja.
- Upravljamo bezbednošću i zdravljem na radu kao integriranim sistemom ciljeva, jasnih dužnosti i odgovornosti.
- Neprekidno nastojimo da uspostavimo bezbedno i sigurno ponašanje kroz organizaciju svakodnevnih aktivnosti, i da stvorimo okruženje u kome smo svi odgovorni za svoju, kao i za bezbednost svojih kolega.
- Od svih zaposlenih se očekuje da primenjuju praksu bezbednog rada, da poštuju pravila i propise, i da rade na način koji podržava visoke standarde bezbednosti Grupa razvila.
- Koristimo naš uticaj da uverimo naše dobavljače, izvođače i posetioce da usvoje sličnu politiku bezbednosti i zdravlja na radu.
- Voljni smo da pomognemo svim zainteresovanim stranama koje zatraže naš savet.

Generalni direktor
TITAN Cementara Kosjerić

TITAN CEMENTARA KOSJERIĆ DOO
Živojna Mlaka 31260 Kosjerić, MB 07190425, 1-282-00, Tel.: +381 31 59 03 00, Fax: +381 31 59 03 98, e-mail: cemkos@titan.rs

Politika društveno odgovornog poslovanja

Društveno odgovorno poslovanje (DOP) je vrednost Titan Grupe, i integrani deo naše ideje-vodilje. DOP predstavlja korak dalje u odnosu na postojeću zakonu. To je snažna i dobrovoљna posvećenost unapređenju sveta oko nas, koja ima svoj ljudsku, društvenu, i dimenziju brige o životnoj sredini.

Poštov proizvodimo građevinske materijale, naši proizvodi, kroz stvaranje betonskih konstrukcija doprinose shranjujući društvenih vrednosti, kao što su bezbednost, trajnost, ekonomičnost, efikasnost resursa i povezivanje ljudi. Istovremeno, stvaranju da naše aktivnosti utiču na životnu sredinu i lokalnu okolinu. Posvećeni smo eliminisanju i smanjenju ovog uticaja, nastojeci da činimo što manje lošeg.

Na našim nastojanjima da činimo što manje lošeg, prepoznajemo prilike za širu društvenu korist koju možemo da ostvarimo.

Nastavljajući da ostvarujemo naše poslovne ciljeve na društveno odgovoran način, doprinoseći dobru naših zaposlenih, njihovih potrošača i zajednica, učinkovito i u skladu sa našim vrednostima.

Nalaže poštovanje društveno odgovornog poslovanja nije samo etički pravilo, vodstvo i vrednost, već i dobar poslovni praksi koja kreira vrednost, doprinosi našoj reputaciji, ojačavajući našu društvenu dozvolu za rad i unapređujući našu konkurenčnost. Poslednjih vratko, DOP je i izvor ponosa i motivacije za naše lude, koji doprinosi i našoj sposobnosti da privučemo i задрžimo najbolje talente.

Napor koji učestvujemo u oblasti društveno odgovornog poslovanja smatramo proaktivnim i kontinuiranim procesom učenja i poboljšanja, koji omogućava prilagođavanje promjenljivom društvenom i poslovnom okruženju. Za ovaj trud, od suštinskog značaja je slušanje, angažovanje, komunikacija i usajamno povezivanje sa ključnim zainteresovanim stranama.

Naša Vizija društveno odgovornog poslovanja je:
„da uvek ostvarujemo naše poslovne ciljeve i kreiramo vrednosti, na etičan i društveno odgovoran način, čineći što manje lošeg, i nastojaoći da činimo što više dobrog.“

Da bismo postigli našu Viziju:

- Naše poslovne prakse zasnovanice na našim Vrednostima i našem Etičkom kodeksu.
- Bezbednost je naš poslovni imperativ čiji je krajnji cilj postizanje radnog okruženja bez povreda na radu i incidenta
- Naša posvećenost održivom razvoju intereši ljudske, socijalne i elemente brije o životnoj sredini u naše poslovne odluke
- Stalno unapređujemo naš ekološki i društveni učinak, mereći uticaj i doprinos, i ocenjujući ekološke i društvene rezultate
- Građimo povezivanje sa svim zainteresovanim stranama, kroz održavanje otvorene komunikacije, i transparentno predstavljanje naših poslovnih aktivnosti koje su od interesa za širi društveni zajednicu
- Prenosimo naša znanja, vrednine, iskustvo i najbolje prakse iz oblasti koje su relevantne za naše poslovne aktivnosti, kako bismo doprineli razvoju lokalnih zajednica
- Cenimo naše lude i primenjujemo prakse upravljanja ljudskim resursima koje promovisu jednaku šansu pri zapošljavanju, radu i razvoju, bez obzira na pol, nacionalno poreklo, versko spredjeljenje... koje postupi individualnost, i u skladu sa našim nacionalnim zakonima i međunarodnim smernicama, kada što je Deklaracija o ljudskim pravima Ujedinjenih naracija
- U procesu nabavke, radimo u skladu sa Etičkim kodeksom Titan Grupe
- Dobrovoljno se angažujemo i podržavamo partnerstva i poslovne mreže koje promovisu naše poslovne ciljeve i viziju društveno odgovornog poslovanja, kao što su Globalni dogovor Ujedinjenih nacija, Svetski poslovni savet za održivi razvoj/Inicijativa za održivi razvoj cementne industrije, Alijansa za DOP Evropske unije, Udržbena inicijativa za održivost SAD, itd.
- Nastojimo da budemo aktivi u društvenim inicijativama i procesima koji imaju za cilj unapređenje koristi koju pružaju naši proizvodi, i očuvanje dugoročnosti i ekonomskog prosperitetu industrije
- Prepoznavajući i obrazujući individualne inicijative, volontiranom u zajednici, i građanske aktivnosti svih naših zaposlenih, bez obzira na to da li su u vezi sa našim poslovanjem
- Naši izveštaji i prakse iz oblasti društveno odgovornog poslovanja periodično prolaze ekstreme verifikacije

Generalni direktor
TITAN Cementara Kosjerić

TITAN CEMENTARA KOSJERIĆ DOO
Živojna Mlaka 31260 Kosjerić, MB 07190425, 1-282-00, Tel.: +381 31 59 03 00, Fax: +381 31 59 03 98, e-mail: cemkos@titan.rs

POLITIKA ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE

TITAN Cementara Kosjerić d.o.o. ustanovila je i primenjuje Sistem upravljanja zaštitom životne sredine u skladu sa međunarodnim standardom ISO 14001:2004. Sistemom upravljanja zaštitom životne sredine uspostavlja se, promoviše, proverava i preispituje neprekidno poboljšanje učinka Titan Cementara Kosjerić d.o.o. u oblasti zaštite životne sredine. Sistemom su obuhvaćeni svi aspekti zaštite životne sredine koji se odnose na rad prostrojenja, proizvodnju cementa i eksploataciju mineralnih sirovina.

Ciljevi, kojima se Titan Cementara Kosjerić d.o.o. rukovodi u ostvarivanju neprekidnog poboljšanja učinka u oblasti zaštite životne sredine su:

- Neprekidni rad na smanjenju i sprečavanju uticaja aktivnosti Kompanije na životnu sredinu.
- Usaglašenost sa važećim zakonima, propisima i drugim zahtevima u vezi sa zaštitom životne sredine.
- Kontrola proizvodnih procesa, kako bi se obezbedila efikasnost mera zaštite životne sredine.
- Efikasno korišćenje energije u cilju očuvanja prirodnih resursa, unapređenjem tehnoloških karakteristika i načina rada postrojenja.
- Obezbeđivanje stalne obuke i obrazovanja, podsticanje zaposlenih na razvoj svesti i odgovornosti za zaštitu životne sredine.
- Pranje učinka Sistema upravljanja zaštitom životne sredine u cilju stalnog unapređivanja.
- Promovisanje naše politike zaštite životne sredine i podsticanje naših dobavljača, kupaca i drugih poslovnih partnera na usvajanje slične prakse.
- Unapređenje i podsticanje razmene znanja i iskustava iz oblasti zaštite životne sredine između Kompanije i lokalne zajednice.
- Učešće Kompanije u definisanju ciljeva industrijskog (građevinskog) sektora, kao i u procesu donošenja nacionalnih standarda za sektor.
- Podrška i učešće u istraživačkim programima, u cilju dostizanja najvišeg nivoa zaštite životne sredine.

Rukovodstvo Titan Cementara Kosjerić d.o.o. ovim se obavezuje da će:

- Neprestano unapređivati Sistem upravljanja zaštitom životne sredine i stalno promovisati njegovo poboljšanje u skladu sa zahtevima međunarodnog standarda ISO 14001:2004.
- Ustupavati, pratiti i preispitivati relevantne ciljeve i planove, kao i programme za njihovo ispunjenje, obezbediti potrebna sredstva za njihovu realizaciju i konstantno unapređivati učinak Kompanije u oblasti zaštite životne sredine.
- Osigurati da su svi zaposleni u potpunosti svesni svojih odgovornosti i obaveza, koja su opisane u Sistemu upravljanja zaštitom životne sredine, i obezbediti njihovo aktivno učešće u održavanju i razvijanju Sistema.

Generalni direktor
TITAN Cementara Kosjerić DOO

TITAN CEMENTARA KOSJERIĆ DOO
Živojna Mlaka b.b., 31260 Kosjerić, MB 07190425, 1-282-00, Tel.: +381 31 59 03 00, Fax: +381 31 59 03 98, e-mail: cemkos@titan.rs

O izveštaju: verifikacija

Ovaj izveštaj prati prakse Titan Grupe vezane za periodičnu komunikaciju i izveštavanje o društveno odgovornom poslovanju. Od 2007. godine, Titan Grupa poverava ocenjivanje i verifikaciju svojih izveštaja nezavisnim stručnjacima, kako bi se obezbedila tačnost, potpunost i relevantnost objavljenih podataka, kao i njihova usklađenost sa odgovarajućim međunarodnim standardima.

Titan Cementara Kosjerić učestvuje u tom procesu od samog početka i kreirala je ovaj izveštaj koristeći podatke i informacije koje su proverili predstavnici nezavisne fondacije DNV (Det Norske Veritas).

Fondacija je osnovana u Norveškoj 1864. godine, radi provere i procene tehničkog stanja norveških trgovačkih brodova, a danas su njeni ciljevi zaštita života, imovine i životne sredine. U nadležnosti fondacije spadaju identifikacija, procena i savetovanje klijenata o upravljanju rizikom, sa fokusom na poboljšanje poslovanja na društveno odgovoran način.

Naša posvećenost principima društveno odgovornog poslovanja i želja da odgovorimo na očekivanja relevantnih zainteresovanih strana, podstakle su kreiranje ovog, kao što će podsticati i kreiranje budućih izveštaja o društveno odgovornom poslovanju i održivosti. Kako bi naši budući izveštaji bili bolji, pozivamo vas da svoja pitanja i sugestije u vezi sa izveštajem dostavite kontaktirajući nas na cse@titan.rs

